



10

CURA
SALUTIS,
DRAMA
PARTHENIUM
DATUM,

CUM

REVERENDISSIMUS, PERILLUSTRIS,
AC GRATIOSUS DOMINUS,
DOMINUS

JOANNES FRANCISCUS
SCHENCK L. B. DE
STAUFFENBERG,
ECCLESIAE CATHEDRALIS AUGUS-
TANÆ CANONICUS, CAPITULARIS,
UTI ET ECCLES. HERBIPOL. ET
RATISBONENSIS.

PRÆFECTUS
MAJORIS CONGREGATIONIS
LATINÆ

B. V. MARIÆ

AB ANGELO SALUTATÆ
PROMULGARETUR
AUGUSTÆ VINDELICORUM
M. DCC. LXIII.

Typis Josephi Antonii Labhart p. m. Viduae, Reverendiss.
ac Sereniss. Princip. & Episcopi August. Typographæ.

ARGUMENTUM

Dedere duo ex aula Theodosii Magni primæ nobilitatis viri, qui apud Treviros ab Imperatore venationi vacante digressi, nec unquam vel ad seculum, sive aulam sunt regressi. Rei seriem S. Augustinus L. 8. Confess. c. 6. profequitur his verbis: *illos vagabundos irruisse in quandam casam, ubi habitabant quidam servi tui (Narrationem ad Deum dirigit) Spiritu Pauperes, qualium est Regnum Celorum; & invenisse ibi codicem, in quo scripta erat vita Antonii. Quam legere cepit unus eorum, & mirari, & accendi, & inter legendum meditari, arripere talem vitam, & relicta militia seculari servire tibi. Erat autem ex eis, quos dicunt agentes in rebus. Tunc subito repletus amore sancto, & sobrio pudore, iratus sibi coniecit oculos in amicum, & ait illi: dic, queso te, omnibus istis laboribus nostris quo ambimus pervenire? quid querimus? cujus rei causa militamus? majorne esse poterit spes nostra in palatio, quam ut amici Imperatoris simus? & ibi, quid non fragile, plenumque periculis? & per quot pericula pervenitur ad grandius periculum? & quamdiu istud erit? amicus autem Dei, si voluero, nunc fio. Dixit hoc, & turbidus perturbatione novæ vitæ, reddidit oculos paginis, & legebat, & mutabatur intus, ubi tu videbas, & exuebatur mundo mens ejus, ut mox apparuit. Namque dum legit, & voluit fluctus cordis sui, infremuit aliquanto, & discrevit, decrevitque meliora; jamque tuus, ait amico suo: ego jam*
abrumpi

abrupi me ab illa spe nostra, & Deo servire statui, & hoc ex hora hac, in hoc loco aggredior: te si piget imitari, noli adversari. Respondit ille, adherere se socio tanta mercedis, tantæque militiæ, & ambo jam tui edificabant turrim sumptu idoneo, relinquendi omnia sua, & sequendi te. Tunc - - - querentes eos, devenerunt in eundem locum, & inveniētes admonuerunt, ut redirent, quod jam declinasset dies. At illi narrato placito, & proposito suo, quoque modo in eis talis voluntas orta esset, atque firmata: petiverunt, ne sibi molesti essent, si adjungi recusarent. Isti autem nihilo mutati a pristinis, steterunt se tamen, ut dicebat (qui factum narrabat Augustino) atque illis pie congratulati sunt, & commendaverunt se orationibus eorum, & trahentes cor in terra abierunt in palatium. illi autem affigentes cor caelo manserunt in casa. Et ambo habebant sponsas, quæ, posteaquam hoc audierunt, dicaverunt etiam ipsæ virginitatem tibi.

Digna utique hæc Mariano theatro materia est, quæ omnes saluberrime poterit docere, qua ratione negotium salutis si non unice curare in Religione, saltem quibuscunque negotiis debeant antehabere, & Apostolo obsequi sic scribenti 1. Cor. 7. v. 29. & 31. *Fratres, tempus breve: reliquum est, ut & qui utuntur hoc mundo, tanquam non utantur: præterit enim figura hujus mundi.*

Scena figitur in eremo urbi proxima.

Pars I. Dabit interioris pugnae occasionem,

Pars II. Luctam,

Pars III. Victoriam.

Chorus

Chorus I.

Anthropus felicem insulam frustra in terris
quærens,

Chorus II.

Docetur eandem in cœlis inquirere.

PERSONÆ AGENTES.

S. F.

- D. Christoph. Wilhelm, Carol. Himmelswunder, SS. Can.
Stud. *Macarius Anachoreta.*
- D. Tiberius Jos. Christoph. Großmiller, Theol. Moral. &
SS. Can. Stud. *Valerius, ex Aula Theodosii M.*
- D. Magnus Dominic. Hartlmiller, Phys. Stud. *Anselmus,*
ex Aula Theod. M.
- Nob. D. Ignatius Aloys. Brentano Mezzegra, Phys. Stud.
Honorius, Theodosii M. Filius.
- Prænob. D. Jos. Anton. Emmanuel Gürtner, Phys. Stud.
Maxentius, Aulicus.
- D. Jos. Ant. Klingenberg, Phys. Stud. *Philotheus, Macarii*
Discipulus.
- D. Fr. Xav. Schwegerle, Phys. Stud. *Seva, Venator.*
- D. Jos. Faltinger, Phys. Stud. *Aleda, Venator.*

PERSONÆ CANENTES.

Ant. Jos. Hueber, *Rhetor, Mus. ad S. Georg. Anthropus.*

Jos. Mang, *Gramm. ex Sem. S. Jos. Emissarius Circes.*

Jos. Schreyer, *Rudim. ex Sem. S. Jos. Ductor Cælestis.*

Socii Emiss.

Andreas Wörle, *Rhetor ex Sem. S. Jos.*

Michael Hell, *Rhetor. Mus. ad S. Mauritium.*

Meinradus Fleichlinger, *Poeta, ex Sem. S. Jos.*

Jos. Pellhamer, *Synt. M. Mus. ad S. Crucem*

Arsenius Rid, *Synt. m. ex Sem. S. Jos.*

Nob. Franc. Xav. Delagera, *Gram. ex Sem. S. Jos.*

Jos. Brandmayr, *Gramm. ex Sem. S. Jos.*

Franc. Urban. Dörner, *Rud. ex Sem. S. Jos.*

Simon Labhart, *Rud. ex Sem. S. Jos.*

Maximil. Wagner, *Rud. ex Sem. S. Jos.*



CHORUS I.

Anthropus felicem Insulam frustra in
terrīs quærens,

Personæ. Anthropus. Ductor Cœlestis. Emissarius Insule Circae. Socii Emissi.

Ductor. Multas hucusque, varias lustravimus insulas.
Numquid has inter una, una saltem felicitate
superat reliquas. *Anthropus.* Tace, obsecro, aut
quid ducta necdum cicatrice vulnus resricas?

ARIA.

I.

Cyclopum dic antra, spelæa serarum,
Eumenidum domos, cavernas umbrarum;
Hic sanem vidi rabidam,
Hic paupertatem laceram,
Hic bella horrida,
Tot illinc tædia,
Labores,
Tot vanos timores,
Dolores,
Insanos furores,
Sortis ludibria,
Mortis spectacula.
Non audii, nisi lamenta, & vœ,
Non est ex his insulis ulla pro me.

2. Felicem

Felicem quæro insulam,
 Hic jacere stat anchoram:
 Figere perpetuum
 Hic stat domicilium.

Illas ego insulas
 Infortunatissimas
 Horreo,
 Fugio.

At hem! quid audio? quæ hæc tripudia tubas inter, & tympana? *Ductor.* Læta hinc cape auguria, fortasse felix non procul abest insula.

Chorus Sociorum *Emiff.*

Omnes. Jo! ter felices nos!
 Diis læti tura damus,
 Dabunt illi, quod amamus:
Soc. 1. Jupiter Bos vitulos,
Soc. 2. Grandes Juno titulos.
Soc. 3. Plutus aurum, *Soc. 4.* Mavors laurum;
Soc. 5. Plena Bacchus pocula:
Soc. 6. Venus mille gaudia.
Omnes. Lætus vernet vitæ flos!
 Jo! ter felices nos!

Emiff. Eja! sic belle focii: juvat, dum sunt, frui deliciis: hæc felix vita est, plena illecebris. - - - quos novos hic video hospites? - - Salvete, quicumque sitis. Si placet, meam, quæ prope est, insulam videte. *Anthropus.* placet, placet, si Felix, si beata sit; hanc unice quærimus, & utinam! - - *Emiff.* parce metu, mitte gemitus.

ARIA.

I.
 Vel ultra metas Herculis
 Protende carbasa,
 Tam voluptatum fertilis,
 Huic similis
 Non erit insula.

Quod

Quod libet, hic liber audebis,
Nec Regem, nec legem timebis,
Hic nectare fontes,
Hic montes
Te aureis curis faginant.
Hic oscula rosæ propinant,
Nec armant satellite se.

2.
Honorum hic emporia
Fortuna statuit.
Clientum vota calida,
Pronissima
Mox aure suscipit.
Te pullum hic provida fovet,
Hostiles nec Boreas movet,
Tot cumulat dona,
Tot bona,
Ut vanum de Myda commentum
Jam desinat esse sigmentum,
Historia fiat pro te.

Anthropus. Hæret animus, consilii nescius; fidamne?
Emiss. Age, me sequere cito, cito. *Ductor.* me non invito hanc quoque lustrabis insulam. *Anthropus.* Juvat ultimam tentare aleam. *Ductor.* Sic, sic bene: mundi mala hucusque improvidus vidit Anthropus, jam & gaudia videat, intelligat, quam vana omnia, mera somnia. neque tamen supra id, quod potest, tentari clientem patiar: laqueos conteram, tabulam in tempore porrigam.

ARIETTA.

Sic solet Providentia,
Hæc hominum consilia
Dum turbat, dirigit;
Sic suos erudit,
Inspectis vanis, luteis
Fallacis mundi gaudiis,
Cœnum calcare,
Cœlum prensare,

CHORUS

CHORUS II.

Eandem docetur in cælis inquirere.

Personæ eadem.

Emiss. Silentium ! amœnum oculos pascit spectaculum.
Anthrop. in Somnis. Hic fontes, --- hic montes --- hic rosæ ---
Emiss. Hem ! Fallaci deceptus fascino, colludente ad vota Morpheo, fontes, quos dixi, melleos, montes aureos, rosas sine spinis somniat ; Sed somniat miser, somniat.
Ductor propere accurrens. Quid video ? - - - dormit Anthropus fraudes inter & pericula medius. Sic miserum ad felicem abduxisti insulam ?
Emiss. Brevi tenebit, quam suspirat unicam. Voluit mea Domina, ut læta inter somnia præsentiret Anthropus, quam felix, cui appropriat, sit terminus.
Ductor. Siccine ? Anthrope ! eja surge, surge Improvide, Soporem, ne in Lethargum abeat, cito, cito excute.
Anthrop. evigilans. ubi sum ? - - ubi fui ? - - somnio ? an vigilo ? quid vidi ? quid vidi ?

ARIA.

O Insula felix, o Patria chara !
Quam sine te mihi est vita amara ?

Te amo,

Te unam inclamo ;

Te spero,

Tot viis te quæro :

Curarum tu meta,

Tot pugnis athleta

O insula felix ! decerto pro te,

Tu sola es magnes, qui attrahit me.

Emiss. Qui placet hæc scena ! numquid amœna ? experire tantum, constanter ne dubita ridebit tibi serena. *Duct.* Apage, novi te, novi insulæ Dominam, Circen triventricam ; meris præstigiis humanis solet illudere oculis. *Emiss.* Inferi ! Inferæque ! hanc lentus injuriam ego tolero, nec Dominam vindico ?

DUETTO.

DUETTO.

I.

- Emiss.* Impudens os!
Tunc tam temere
Dentes infigere?
Duct. Nugas tu vendere?
Palpum obtrudere?
Mundi hic mos.
Emiss. Do bona, do honores,
Delicias, amores.
Duct. Dic umbras, dic vapores.
Amores dant dolores.

2.

- Emiss.* Do jocos, risus, gaudia,
Duct. Quamdiu, & quid postea?
Parent ad modicum.
Emiss. Sic meis prodigum
Ostendo me.
Duct. Ostentas te.
Emiss. Exaltare, } *Emiss.* Hæc mea
Duct. Deturbare, } dos.
Emiss. Recreare, } *Duct.* Hæc tua
Duct. Enecare, }

Emiss. Abeo, sed faxo mastigia! facti pœniteat. *Duct.* Sunt bruta fulmina; non enim non est consilium contra Dominum. - - Tu vero, quousque fluctuas? imbellis etiam, ut video, trepidas. *Anthr.* Me miserum! quo tandem me debebo vertere? *Duct.* edicito, ultra num placet pergere? *Anth.* Spes nulla dum fulget felicis insulæ? *Duct.* satis tandem datum ausis juvenilibus, vanis conatibus. - - Falleris mi bone! & o quantum falleris, beatam insulam, felicitatis patriam, dum hoc in orbe quæris! vitæque dies integros, menses, & annos sic stulte teris. Eja! erige animos, attolle oculos.

ARIETTA.

ARIETTA.

En! Regni cœlestis propinqua est spes,
Hæc meta laborum, hic scopus,
Vel tenui cursu est opus,
Ut hoc olympico
Vincas in stadio,
Bravium teneas,
Corona fulgeas.
Cur igitur terræ infixus,
Arundine fragili nixus,
In luto cur hæret immobilis pes?

Anth. **Q**ubi jam animus, ubi sensus mei? gloriosa dicta sunt de civitas Dei; erravi, erravi hætenus, toto cælo aberravi, dum sero nimis te amavi. At nunc quam lubens, quam nunquam mæstus pro te feram pondus diei, & æstus. *Duct.* Non tamen condignum hoc Pondus futuræ gloriæ, quæ revelabitur in te. *Anth.* O divum Patria! insula felicissima! imo non insula, sed ipsum gaudiorum mare. Liceret utinam vel guttulam de te gustare! *Duct.* licebit, hac in eremo si lateas procul a seculi tumultu tot idolorum, quot vitiorum cultu: vel, talem ni placet vitam ducere, hoc moneo, hoc per tuam te salutem obsesro, hoc mundo, tanquam non utaris, utere. *Anth.* Te sequar ducem, meis tu tenebris affunde lucem; sed quem te memorem? qui tam salubria mihi ingeris monita? certe, certe divum progeniem. Fixum est igitur, sit testis Deus, Cœlo potiri unus deinceps erit labor, amor meus,

ARIA.

ARIA.

T^{I.}erra quid jactitas te?
Luti coagulum, punctum inane,
Pacis exilium, chaos inmane,
Martis theatrum, spelunca latronum,
Mortis arena, cubile busonum,
Mare dolorum,
Lerna malorum.
Heu pudet, heu poenitet me
Amasse te!

2.

Coelum jam attrahit me.
Hortum, qui Chloride semper lætatur,
Mare, quod Borea nullo turbatur,
Portum, securo quo gaudeat ratis,
Vitam, quæ nullis subjaceat fati,
Culmen honorum,
Summam bonorum,
Te coelum, o Patria! te
Stat quærere.

O. A. M. D. D. V. H. ET G.



Univ. Bibl.
München